

Hillerød den 12. oktober 2016

Spørgsmål til Folketingets Retsudvalg.

Det er symptomatisk, at der af "lov om politiets virksomhed" intet direkte fremgår om "politiets forpligtelser", hvad angår anmeldelser fra borgerne og hvad angår efterforskning i så henseende. Det er endvidere symptomatisk, at den tidligere formulering i retsplejelovens § 108: "Politiets opgave er at opretholde sikkerhed, fred og orden, at påse overholdelsen af love og vedtægter samt at foretage det fornødne til forhindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgning af sådanne" nu er fjernet.

Af Retsplejeloven § 742 fremgår det:

"Anmeldelser om strafbare forhold indgives til politiet.

Stk. 2. Politiet iværksætter efter anmeldelse eller af egen drift efterforskning, når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået."

Ordlyden i § 742 stk. 2 er altså at " Politiet iværksætter efter anmeldelse eller af egen drift efterforskning..." men det fremgår ikke, at politiet er forpligtet til at iværksætte efterforskning.

Jeg har forespurgt førende specialister i kriminalret og i økonomisk kriminalitet om dette, og de svare samstemmende, at politiet efter en anmeldelse (altid) vil iværksætte efterforskning, såfremt der er tale om lovovertrædelser, det potentielt vil kunne føre til sigtelse og domfældelse. Blot er det min erfaring, at dette ikke (altid) sker.

Jeg har ingen lovgiver-erfaring, og den kan virke en anelse absurd, hvis jeg forsøger at vejlede Folketingets medlemmer i udfærdigelse af ny lovgivning. Alligevel opfordre jeg til at overveje, om følgende justering af § 742 kan komme på tale: *"Politiet er forpligtet til, efter anmeldelse eller af egen drift, at iværksætte efterforskning når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået."*

I en lang række af de forhold, der regulerer relationen mellem borger og samfund, hersker der en balance mellem "ret og pligt" både hvad angår borgerens adfærd og hvad angår myndighedernes adfærd. Borgeren har ret og pligt til eksempelvis at ansøge om en tilbygning til ejendom og myndighederne har pligt til at behandle denne ansøgning og ret til (samt en pligt til) at afvise ansøgningen (såfremt et krav ikke er opfyldt). Det vil formodentlig være overflødigt yderligere at eksemplificere, men omfattende lovgivning (bl.a. hvor angår de kommunale myndigheders aktiviteter) fastlægger myndighedens pligter.

Politiets opgavebeskrivelse fremgår (bl.a.) af Politiloven (lov om politiets virksomhed) §§ 1-2, hvor jeg henleder opmærksomheden på specielt § 2 punkt 3. Det er min absolutte overbevisning, at det er borgernes forventning, at politiet arbejder efter denne "arbejdsbeskrivelse". Det er min opfattelse, at de fleste borgere fortolker såvel Politilovens §§1-2 som Retsplejelovens § 742 som en beskrivelse af politiets pligter. Dette er imidlertid ikke politiets (og anklagemyndighedens) egen opfattelse. Hos politi og anklagemyndighed opfattes de nævnte paragraffer i højere grad som "en hensigtserklæring". Lovgiverne bør afklare dette misforhold.

I den nuværende regerings regeringsgrundlag fremgår det, hvad angår "borgernes retssikkerhed", at *"Regeringen ønsker at styrke borgernes retsstilling og retssikkerhed i forbindelse med tvister med staten blandt andet ved at sikre, at staten ikke tilbageholder oplysninger, som kan være til borgerens fordel og ved at styrke borgernes muligheder for at føre retssag mod staten på fair vilkår"*. En sådan formulering binder naturligvis ikke andre end regeringen selv, men jeg har vanskelig ved at tro, at nogen af Folketingets partier skulle være uenige i en sådan formulering. Foreløbig har det dog være vanskeligt at få øje på tiltag, der fremmer disse hensigter. Det er en absolut forudsætning, at borgeren kan stole på, at politiet efterforsker strafbare forhold, når sådanne påvises af borgeren.

I respekt for, at Folketingets Retsudvalg formodentlig ikke kan indgå i, endsige tage stilling til, konkrete sager, så skal jeg undlade en detaljeret beskrivelse af den sag, som har givet mig anledning til denne henvendelse. Blot skal jeg redegøre for baggrunden.

I september 2015 indgav jeg politianmeldelse i en sag, hvor der på det tidspunkt "kun" var bestyrket mistanke om lovovertrædelser, men hvor der endnu ikke forelå "fældende beviser". Anklagemyndigheden valgte, efter godt 3 måneders (meget begrænset) dialog, ikke at indlede efterforskning i sagen. For ca. 2 måneder siden indgav jeg, ud fra en lidt anden problemstilling og med en lidt anden argumentation, igen politianmeldelse i sagen. Det er nu "hævet over enhver tvivl", at der faktisk er begået ganske omfattende lovovertrædelser i den pågældende sag. Jeg er ikke blevet kontaktet for eventuelle yderligere oplysninger og der foreligger ingen oplysninger, der indikerer, at politiet/anklagemyndigheden reelt arbejder på sagen. Min anmodning om aktindsigt er afslået med den begrundelse, at politiet ikke kan oplyse om en igangværende sag. Det er naturligvis positivt, at politiet omtaler sagen som "igangværende", men der er absolut intet, der tyder på, at politiet er i gang med en efterforskning. Politi og anklagemyndighed ønsker ikke på nogen måde at indikere, om en reel efterforskning er i gang eller om, på hvilket stadium sagen befinder sig. Der er grund til at formode (der er til vished grænsende sandsynlighed for), at de lovovertrædelser, jeg henviser til, er forsat efter min anmeldelse i september 2015 og at disse lovovertrædelser fortsætter, også efter min anmeldelse i august 2016.

For tilslut at opsummere og eventuelt konkretisere mit spørgsmål:

Vil Folketinget overveje muligheden af, i retsplejeloven og i Politiloven, at præcisere politiets forpligtigelser.

Med venlig hilsen

Jens Christiansen
Hammersholt Byvej 41B
3400 Hillerød